

*Микола ПОГОРЕЦЬКИЙ,
доктор юридичних наук, професор,
начальник управління Служби безпеки України,
заслужений діяч науки і техніки України*

*Ірина СУХАЧОВА,
помічник прокурора
Голосіївського району м. Києва*

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ЗАКОННІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДОСУДОВИХ СТАДІЯХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Ключові слова: прокурорський нагляд; законність; оперативно-розшукова діяльність; матеріали оперативно-розшукової діяльності; досудове слідство; кримінальний процес.

На прокуратуру України відповідно до п. 3 ст. 121 Конституції України та п. 3 ст. 5, статей 29, 30 Закону України «Про прокуратуру» покладено нагляд за додержанням законів органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність (ОРД), дізнання, досудове слідство. Докладно предмет, мета, завдання, засоби, форми, методи та суб'єкти прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які здійснюють ОРД, дізнання та досудове слідство, визначені в низці наказів Генерального прокурора України [1–3].

Виходячи з нормативно-правових приписів, засоби прокурорського нагляду мають відігравати провідну роль у забезпеченні законності використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу. Проте на сьогодні в цій сфері прокурорської діяльності є чимало проблемних питань теоретичного, правового й організаційно-тактичного характеру, вирішення яких, на нашу думку, може значно підвищити ефективність прокурорського нагляду у вказаній сфері й у цілому сприяти підвищенню результативності кримінальної юстиції в боротьбі зі злочинністю та захисті прав, свобод і законних інтересів людини як від злочинних посягань, так і від необґрунтованого їх обмеження правоохоронними органами в процесі їхньої діяльності.

Зважаючи на актуальність, проблемам прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які здійснюють ОРД, дізнання та досудове слідство, присвячено низку наукових праць провідних вітчизняних фахівців у цій сфері: Т.Б. Вільчик, Ю.М. Грошевого, В.С. Зеленецького, Г.К. Кожевнікова, М.Й. Курочки, І.М. Козьякова, В.Т. Маляренка, І.Є. Марочкіна, О.Р. Михайленка, С.М. Піскуна, В.П. Півненка, Г.П. Середи, В.І. Сліпченка, Н.В. Сибільової, С.М. Стахівського, М.Є. Шумила та ін. Проте у працях зазначених та інших авторів досліджувалися лише окремі аспекти забезпечення законності використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу засобами прокурорського нагляду. Окремо ця багатогранна проблема ще не була предметом самостійного наукового дослідження, а тому, виходячи з її актуальності й недостатньої розробленості, нами ставиться за мету в межах даної роботи визначити об'єкт, предмет, межі, форми, методи, засоби та суб'єкти прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу, що сприятиме, на наш погляд, ефективності ОРД й кримінального процесу в боротьбі зі злочинністю та забезпеченню прав, свобод і законних інтересів осіб, які за різних обставин стають суб'єктами цих правовідносин.

Доцільно вказати, що результати проведеного нами аналізу матеріалів оперативно-розшукових і кримінальних справ, провадження яких порушено за матеріалами ОРД, та у яких використовувалися матеріали ОРД як приводи і підстави для проведення слідчих дій і прийняття інших процесуальних рішень у кримінальній справі, а також статистичних і аналітичних документів правоохоронних органів, уповноважених на здійснення ОРД, й аналогічних документів органів досудового розслідування та результатів здійснення прокурорського нагляду за законністю їх діяльності, свідчать про типові недоліки в роботі вказаних суб'єктів.

Основними серед них є такі. Передусім – це низька якість оперативно-розшукового документування, в ході якого нерідко досліджуються не конкретні обставини протиправної діяльності окремих осіб та груп, що становлять предмет доказування у кримінальній справі (ст. 64 КПК України), а, наприклад, у цілому фінансово-господарська діяльність установ, підприємств і організацій, в яких ці особи працюють, що призводить до порушення провадження кримінальних справ за фактами вчинення злочинів, а в ході досудового провадження – нерідко до втрати можливості встановлення конкретних осіб, причетних до їх вчинення, та отримання доказів їх злочинної діяльності. В ході оперативно-розшукового документування оперативними працівниками не достатньо приділяється уваги створенню умов для легалізації здобутої оперативно-розшукової інформації, що може бути використана в інтересах кримінального судочинства. В окремих випадках перевага необґрунтовано надається засобам гласного оперативно-розшукового документування, що дає можливість запідозреним особам заздалегідь виявити інтерес до себе з боку правоохоронних органів і застосувати відповідні засоби протидії, а це в окремих випадках не дає змоги своєчасно розкрити злочин й повно та всебічно його розслідувати, встановити усіх причетних до нього осіб, розміри завданих ним збитків тощо. У матеріалах оперативно-розшукових справ нерідко замість належним чином закріпленої інформації, яка має доказове значення й може бути використана для порушення провадження кримінальної справи, проведення слідчих дій, отримання доказів та прийняття інших відповідних процесуальних рішень, містяться меморандуми, довідки тощо стосовно можливого вчи-

нення злочинів особами, у той час, коли власне носії інформації в установленому відомчими нормативними актами порядку, або нерідко з його порушенням передчасно знищуються. Іноді документи, які містяться в матеріалах ОРД, отримано оперативним шляхом з порушенням закону чи в інший спосіб, що не дає можливості для подальшої їх легалізації та використання в інтересах кримінального судочинства. Наявні випадки, коли знаходження документів, отриманих у ході ОРД, які мають доказове значення, не встановлюється й не вживаються заходи щодо їх збереження, у зв'язку з чим вони нерідко знищуються і в такий спосіб втрачається цінна доказова база.

Не виконуються вимоги кримінально-процесуального законодавства та відомчих нормативних актів щодо обов'язку органів досудового слідства і оперативних підрозділів здійснювати тісну взаємодію на стадії прийняття рішення про порушення провадження кримінальної справи чи проведення відповідних слідчих дій, застосування примусових заходів та заходів безпеки до учасників кримінального судочинства на підставі матеріалів ОРД. Відсутній належний і постійний контроль з боку окремих керівників оперативних підрозділів за якістю оперативно-розшукового документування протиправних кримінальних діянь окремих осіб та груп, підготовки матеріалів ОРД до їх реалізації шляхом порушення провадження кримінальної справи чи проведення відповідних слідчих дій і прийняття інших процесуальних рішень, а також забезпечення належної їх правової оцінки. Недостатнім є знання окремими оперативними працівниками підрозділів, уповноважених на проведення оперативно-розшукових заходів, що спрямовані на пошук і фіксацію фактичних даних, про протиправні кримінальні діяння окремих осіб та груп, положень кримінального й кримінально-процесуального законодавства, які визначають коло обставин, що можуть бути використані для порушення провадження кримінальної справи, проведення слідчих дій, прийняття інших процесуальних рішень та тих, що підлягають доказуванню у кримінальній справі, вказують на джерела доказів і регламентують порядок їх фіксації в інтересах кримінального судочинства. Неналежно здійснюється підрозділами, уповноваженими на проведення ОРД, оперативно-розшукове супроводження досудового розслідування. Має місце недостатня правова оцінка окремими слідчими матеріалів ОРД, які використовуються як приводи та підстави

для порушення провадження кримінальної справи та прийняття інших процесуальних рішень у кримінальній справі. Неналежним чином організовано прокурорський нагляд за використанням матеріалів ОРД для порушення провадження кримінальної справи, проведення слідчих дій, застосування примусових заходів та заходів безпеки до учасників кримінального судочинства. Недоліком є також незнання окремими прокурорськими працівниками основ ОРД, її можливостей в оперативно-розшуковому забезпеченні інтересів кримінального процесу; недостатня цілісність і системність прокурорського нагляду у сфері ОРД та кримінального судочинства, яка полягає у тому, що одні прокурори здійснюють нагляд лише за законністю ОРД, а інші – за законністю досудового розслідування. Недосконале правове регулювання питань використання матеріалів ОРД в інтересах кримінального судочинства та здійснення прокурорського нагляду у цій сфері тощо. Зазначені недоліки обумовлені, зокрема теоретичними, правовими й організаційними чинниками здійснення прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу.

На підставі результатів аналізу наукових джерел [3, 18; 4, 10, 93; 5; 6, 53–57, 155–195; 7, 91; 8, 105; 9, 78–80; 10, 59; 11, 141], правових актів та матеріалів практики, а також виходячи із загальнофілософського розуміння об'єкта об'єктом прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу, на наш погляд, є законність їх використання органами дізнання та досудового слідства.

Поняття предмета прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на стадіях досудового розслідування за своїм призначенням близьке до поняття його об'єкта. На нашу думку, це поняття слід використовувати як таке, що конкретизує об'єкт нагляду за необхідності виокремити ті конкретні дії й акти, законність яких оцінюється в ході здійснення прокурорського нагляду, наприклад: законність й обґрунтованість підстав для проведення оперативно-розшукового заходу; порядок проведення певного оперативно-розшукового заходу; порядок використання матеріалів ОРД в ході прийняття відповідного процесуального рішення; наявність юридичних та фактичних підстав для проведення певної слідчої дії; дотримання прав,

свобод і законних інтересів осіб, які залучаються до сфери ОРД, тощо. Докладно предмет прокурорського нагляду у сфері ОРД та на досудових стадіях кримінального процесу конкретизується у наказах Генерального прокурора України [1–3].

Межі прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу обумовлюються його об'єктом та предметом. За своєю суттю межа, як слушно зазначається у правових джерелах, – це оціночне поняття, тому що цим терміном позначаються лише відносно визначені поняття, зміст яких виявляється лише з урахуванням конкретних ситуацій. Це категорія, що дає можливість визначити компетенцію органів прокуратури щодо здійснення нагляду з точки зору встановлення групи нормативних актів, точне й однакове виконання яких становить предмет прокурорського нагляду, кола органів, законність діяльності яких є піднаглядною прокуратурі, а також обсягу повноважень прокурора [12, 63–64].

Межі прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на стадіях досудового розслідування, на наш погляд, визначені компетенцією прокурора в цій сфері наглядової діяльності, що закріплена у статтях 100, 227 КПК України, статтях 5, 29, 30, 32 Закону України «Про прокуратуру», статтях 10, 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та відомчими нормативно-правовими актами [1–3].

Отже, об'єкт, предмет та межі прокурорського нагляду обумовлюють повноваження прокурора. З цього приводу М.Й. Курочка обґрунтовано зазначає: повноваження прокурорського нагляду за ОРД повинні визначитися урегульованими нормативно-правовими функціями, компетенцією, колом обов'язків наглядового прокурора з тим, щоб закони (окремі правові норми) виконувалися, а визначені чинним законодавством суб'єкти ОРД не порушували їх вимог. Одночасно, враховуючи конспіративний характер ОРД і конфіденційність негласних відносин, вчений справедливо наголошує, що втручання прокурора у тактику проведення оперативно-розшукових заходів, агентурну роботу, функціонування легендарних підприємств, установ, конспіративних квартир та інші негласні заходи можуть призвести до дискредитації прокурорського нагляду, протистояння прокуратури правоохоронним органам, які проводять ОРД. Втручання прокурора в конспіративні заходи можливе лише тоді, коли

він має обґрунтовані підстави щодо порушення законності при їх проведенні [13, 14].

Подібної думки дотримується і О.О. Кисельов, слушно зазначаючи: спроби розширити коло осіб, що поінформовані про характер проведених щодо конкретних осіб оперативно-розшукових заходів, тактику й методи їх здійснення, ознайомлені з даними про осіб, які сприяють оперативним підрозділам на конфіденційній основі, можуть призвести до виникнення такої ситуації, за якої з'явиться «тіньова» ОРД, коли працівники оперативних підрозділів під різноманітними приводами, застосовуючи різні шляхи, будуть ухилятися від реєстрації оперативної інформації, приховувати відомості про осіб, які співпрацюють з ними на конфіденційній основі, тощо. Не секрет, що, побоюючись витоку інформації, багато оперативних працівників стають на такий шлях уже сьогодні. Отож частина ОРД може взагалі залишитися поза контролем, і тоді виникнуть найгрубіші порушення законності [14, 59–60].

Таким чином, специфіка прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу полягає в тому, аби дати оцінку законності конкретного оперативно-розшукового заходу з погляду правової обґрунтованості його здійснення, не вдаючись при цьому до технології, що не входить до об'єкта і предмета прокурорського нагляду, а є предметом відомчого контролю, а також упевнитися, що отримані на підставі відповідного оперативно-розшукового заходу матеріали ОРД можуть слугувати приводом та юридичними і фактичними підставами для прийняття відповідного процесуального рішення на стадіях досудового розслідування.

Виходячи з філософського та загальнотеоретичного розуміння засобів як предметів (явищ, процесів), за допомогою яких забезпечується отримання результату певної діяльності [15; 16, 287–292; 17, 72], засобом прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу, на наш погляд, може бути визнано все те, що відповідно до законодавчих і відомчих нормативно-правових актів дає змогу досягти встановленої мети – забезпечення законності використання матеріалів ОРД в кримінальному процесі на зазначених його стадіях. З огляду на викладене цілком правомірно, вважаємо, відносити до таких засобів і форми, і методи прокурорського нагляду в цій сфері наглядової діяльності.

Форми прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стаді-

ях – це правові засоби реалізації прокурорських повноважень, закріплених у чинному законодавстві (статті 100, 227 КПК України, статті 5, 29, 30, 32 Закону України «Про прокуратуру», ст. 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність») та відомчих нормативно-правових актах [1–3], спеціальні засоби (повноваження і визначений порядок їхньої реалізації), використання і застосування яких дає можливість прокурору виявити, припинити чи усунути встановлені порушення закону, причини й умови, що сприяють таким порушенням у процесі використання матеріалів ОРД в інтересах кримінального судочинства.

Такими формами прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу є виявлення, припинення чи усунення встановлених порушень чинного законодавства як у процесі здійснення ОРД, так і в ході використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу, а також причин і умов, що їм сприяють, та їх попередження. Прокурорський погляд за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу здійснюється у формі правових відносин, характер яких зумовлений предметом прокурорського нагляду та його відповідними формами й методами.

Методи нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу – це передбачені законом чи вироблені прокурорською практикою на основі закону, даних науки і передового досвіду способи, прийоми і шляхи реалізації повноважень прокурора. Вони вказують на те, яким чином, у якій спосіб та за допомогою яких засобів прокурорський погляд повинен здійснюватися.

Сукупність взаємозалежних правил, технологічних прийомів і наукових положень, що вказують на оптимальні шляхи і способи реалізації методів з метою виявлення та припинення порушень законів при використанні матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу, іменується методикою прокурорського нагляду, що відрізняється від її тактики (сукупності тактичних прийомів), яка полягає в умінні визначити напрям і характер прокурорських дій у певній ситуації та раціонально здійснити їх з урахуванням її особливостей і поставлених мети та завдань.

На основі результатів аналізу нормативно-правових актів, матеріалів практики, а також

висловлених точок зору науковців щодо методів прокурорського нагляду за використанням матеріалів ОРД в інтересах кримінального судочинства можна визначити, що найбільш поширеними серед них є: ознайомлення з матеріалами ОРД; перевірка наданих органами дізнання й досудового слідства кримінальних справ, документів, матеріалів та інших відомостей про вчинені злочини, про процес досудового слідства та про встановлення осіб, які вчинили злочини; перевірка й розгляд заяв та повідомлень про вчинені або підготовлювані злочини; вивчення постанов керівників оперативно-розшукових підрозділів, що направляються до суду, для отримання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів, які обмежують конституційні права громадян на недоторканість житла чи іншого володіння особи, на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфних та інших повідомлень тощо; прийняття і розгляд скарг, заяв та повідомлень фізичних і юридичних осіб про порушення нормативно-правових актів при проведенні ОРД; перевірка виконання вимог законності на місці шляхом ознайомлення з актами застосування норм права, з матеріалами і відомостями в цій сфері; отримання пояснень від посадових осіб і громадян з приводу порушень законності під час проведення ОРД; доручення керівникам підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, проведення перевірок у підвідомчих їм підрозділах; з'ясування характеру порушень законності, причин та умов, які цьому сприяли, і виявлення посадових осіб та громадян, винних у порушенні нормативних приписів, тощо; ознайомлення з результатами виконання доручень слідчого, вказівок прокурора та ухвал суду і запити повноважних державних органів, установ та організацій про проведення оперативно-розшукових заходів.

Засоби прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу залежать від стадій ОРД та кримінального процесу, а також від його предмета. В ході прокурорського нагляду за веденням оперативно-розшукової справи засоби прокурорського нагляду спрямовані на виявлення законності, обґрунтованості та своєчасності проведення оперативно-розшукових заходів і прийняття інших рішень в оперативно-розшуковій справі (наприклад, заведення, припинення оперативно-розшукової справи, легалізація матеріалів ОРД тощо).

Вирішуючи питання про порушення провадження кримінальної справи чи проведення слідчих дій за матеріалами ОРД засоби прокурорського нагляду спрямовані на виявлення законності, обґрунтованості, своєчасності та достатності матеріалів ОРД для прийняття таких рішень.

При здійсненні нагляду за законністю використання матеріалів ОРД в кримінальному процесі як доказів, засоби прокурорського нагляду повинні бути спрямовані на виявлення того, аби фактичні дані, отримані в результаті ОРД: відповідно до ст. 64 КПК України були в причинному зв'язку з предметом доказування, а саме: встановлювали наявність чи відсутність події злочину; винність обвинуваченого у вчиненні злочину і мотиви злочину; обставини, що впливають на ступінь і характер відповідальності обвинуваченого, а також інші обставини, що характеризують особу обвинуваченого; характер і розмір шкоди, завданої злочином, а також розмір витрат закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілого від злочину; з метою забезпечення достовірності вони допускалися до кримінального процесу лише у джерелах, вказаних у ч. 2 ст. 65 КПК України; введення до кримінального процесу фактичних даних, отриманих у результаті ОРД, проводилося відповідно до правового режиму для кожного виду доказів; щоб була забезпечена можливість перевірки їх формування в умовах кримінального судочинства.

Оцінюючи фактичні дані, отримані в ході ОРД, прокурор повинен також з'ясувати: чи відповідають оперативно-розшукові заходи цілям і завданням ОРД (ст. 1 Закону про ОРД); чи проведені оперативно-розшукові заходи уповноваженим на те суб'єктом ОРД (ст. 5 Закону про ОРД); чи передбаченими законом заходами отримано матеріали ОРД (ст. 8 Закону про ОРД); чи були передбачені законом підстави для проведення оперативно-розшукових заходів (ст. 6 Закону про ОРД); чи у встановленому порядку проведені оперативно-розшукові заходи (статті 8, 9, 9-1, 9-2 Закону про ОРД); чи у встановленому порядку оформлені результати оперативно-розшукових заходів, що залучаються до кримінального процесу.

Таким чином, в забезпеченні законності використання матеріалів ОРД в кримінальному процесі відповідно до напрямів, передбачених частинами 1, 2 ст. 10 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», засоби прокурорського нагляду відіграють важливу роль, будучи інструментарієм його здійснення.

Для удосконалення прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу вважаємо за доцільне наділити прокурора району повноваженнями у здійсненні нагляду за ОРД, чітко встановивши його межі. Реалізація цієї пропозиції, на наш погляд, забезпечить системність і безперервність прокурорського нагляду за використанням матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу, що у цілому забезпечить реалізацію завдань ОРД й кримінального судочинства.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що прокурорський нагляд за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу є одним із найдієвіших засобів підвищення ефективності кримінального судочинства та його оперативно-розшукового забезпечення. Разом із тим питання предмета, меж, форм, методів, засобів, суб'єктів прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів ОРД на досудових стадіях кримінального процесу потребують подальших наукових досліджень, правового врегулювання й практичної реалізації.

Список використаних джерел:

1. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять дізнання та досудове слідство: наказ Генерального прокурора України № 4 гн від 19 вересня 2005 року.
2. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність: наказ Генерального прокурора України № 4/1 гн від 19 вересня 2005 року.
3. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів спеціальними підрозділами та іншими установами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю: наказ Генерального прокурора України № 4/2 гн від 19 вересня 2005 року.
4. Грошевой Ю.М. Теоретические проблемы соотношений прокурорского надзора и ведомственного (вневедомственного) контроля в системе АПК: учеб. пособ. / Грошевой Ю.М., Пышнев Д.И.; под ред. И.Е. Марочкина. – К.: УМКВО, 1992. – 164 с.
5. Гаврилов В.В. Сущность прокурорского надзора в СРСР / Гаврилов В. В. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та., 1984. – 152.
6. Михайленко А.Р. Предмет и объект прокурорского надзора требует правовой регламентации / А.Р. Михайленко // Советское право. – 1978. – № 10. – С. 54–56.
7. Прокурорський нагляд в Україні: [підруч. для юрид. вузів і фак.] / Грошевий Ю.М., Марочкин І.Є. та ін. – Донецьк: Донецчина, 1997. – 256 с.
8. Даев В.Г. Основы теории прокурорского надзора / Даев В.Г., Маршунов М.Н. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1990. – 135 с.
9. Михайлов В.Ф. Надзор за соблюдением законности при исполнении приговоров – отрасль прокурорского надзора: вопросы прокурорского надзора / Михайлов В.Ф. – М.: Юрид. лит., 1972. – 199 с.
10. Чеканов В.Я. Прокурорский надзор в условиях судопроизводства / Чеканов В.Я. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1972. – 188 с.
11. Михайленко О.Р. Система меж прокурорського нагляду по забезпеченню законності: Проблеми розвитку прокуратури України в умовах становлення демократичної правової держави: м-ли респуб. наук.-прак. конф. 26 грудня 1995 року / О.Р. Михайленко. – К., 1996. – С. 58–60.
12. Курочка М.Й. Законність в ОРД та прокурорський нагляд за її дотриманням / Курочка М.Й. за ред. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛІВС, 2001. – 160 с.
13. Даев В.Г. Основы теории прокурорского надзора / Даев В.Г., Маршунов М.Н. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1990. – 256 с.
14. Курочка М.Й. Законність в оперативно-розшуковій діяльності та прокурорський нагляд за її дотриманням: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / М.Й. Курочка. – К.: НАВСУ, 2000. – 20 с.
15. Киселев А.А. О некоторых проблемах прокурорского надзора за оперативно-розыскной деятельностью / А.А. Киселев // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ. – 2000. – № 3. – С. 58–71.
16. Алексеев С.С. Восхождение к праву: поиски и решения / Алексеев С.С. – М.: НОРМА, 2001. – 748 с.
17. Трубников Н.Н. О категориях «цель», «средство», «результат» / Трубников Н.Н. – М.: Вища школа, 1968. – 148 с.

Микола ПОГОРЕЦЬКИЙ, Ірина СУХАЧОВА

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ЗАКОННІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДОСУДОВИХ СТАДІЯХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Резюме

Досліджуються проблемні питання об'єкта, предмета, меж, форм, методів, засобів та суб'єктів прокурорського нагляду за законністю використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності на досудових стадіях кримінального процесу.

Николай ПОГОРЕЦКИЙ, Ирина СУХАЧЕВА

**ПРОКУРОРСКИЙ НАДЗОР ЗА ЗАКОННОСТЬЮ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МАТЕРИАЛОВ
ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ДОСУДЕБНЫХ
СТАДИЯХ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА**

Резюме

Исследуются проблемные вопросы объекта, предмета, пределов, форм и методов, средств и субъектов прокурорского надзора за законностью использования материалов оперативно-розыскной деятельности на досудебных стадиях уголовного процесса.

Mykola POGORATSKIY, Irina SUKHACHEVA

**PROSECUTORIAL SUPERVISION OVER LEGALITY OF THE USAGE OF INVESTIGATION
AND OPERATIVE SEARCH MATERIALS AT PRE-TRIAL STAGE OF CRIMINAL PROCEDURE**

Summary

Problematic issues of object, matter, limits, forms, methods, means and subjects of prosecutorial supervision over legality of investigation and operative search materials at pre-trial stage of criminal procedure are studied in the article.